

treball i del nostre sentit científic i patriòtic. Els personalismes poden pertorbar-lo seriosament. Una unió de tipus revolucionari, on estiguin barrejats els homes preparats i de seny amb els joves d'acció, tal vegada anàrquics, on el respecte a la competència, a l'honorabilitat i a les qualitats de caire pràctic de tothom, així com les jerarquies ben guanyades, siguin evidents, pot beneficiar-lo. La Universitat, les Acadèmies, les Corporacions públiques d'assistència, àdhuc els professionals individualment, han de prendre part activa en el plantejament i discussió dels afers neurològics. El nombre de neuròlegs amb vida pròpia, fora del cercle d'activitat de les famílies d'internistes i psiquiatres, ja és un exponent de la importància i de l'esdevenidor previst a l'especialitat. Hi ha possibilitat d'enumerar deixebles exclusius de l'Escola barcelonina. Els viatges de formació especialitzada cap a l'estranger, l'estatge a clíniques universitàries d'aire internacional, poden continuar propugnant-se — és natural, és convenient, si més no — però l'èxode més enllà dels Pirineus, per tal d'informar-se degudament dels progressos de la disciplina, no resulta obligat o necessari. Les investigacions nacionals són acollides i valorades favorablement en els centres mundials de treball. Els autors cotitzats "extramurs" formen, ja, una minoria apreciable. L'organització de Congressos i la tasca de cooperació internacional, ni espanten, ni comprometen el prestigi, més aviat modest, però no absolutament secundari, de la Neurologia catalana.

Bàsicament o no clínicament considerat, el desenvolupament de l'especialitat que tants progressos deu al geni de Charcot, compta a casa nostra amb paladins tant caracteritzats com Miquel Fargas, pare; Josep A. Barraquer, Emili Sacanella, Jaume Pi-Suñer, Jaume Vilató i Carles Calleja, entre els dissortadament morts, i el mestre de tots, Santiago Ramon i Cajal, dels encara vius.

Fargas, pare, ginecòleg dels més sòlids que ha vist Barcelona i àdhuc Espanya, amb en Recasens, autor d'un Tractat de Ginecologia, la fama del qual ha estat donada precisament per prestigis de la pròpia especialitat, professor i mestre d'un sentit clínic envejable, reconegut i admirat com una capacitat per tots els de la seva època, s'ocupà també els primers anys de labor científica d'anatomia dels centres nerviosos. Investigà particularitats anatòmiques, ensenyà amb cor i

ànima la dissecció dels òrgans que ens interessa conèixer sobremanera i escrigué un llibre d'anatomia nerviosa, poc difondit, però utilíssim a l'estudiant, al pràctic i a l'especialista.

Josep A. Barraquer, d'illustre família en la Medicina catalana, intelligentíssim i actiu com el que més, home culte per excel·lència, enciclopedista encara, fundador d'una Escola oftalmològica d'empenta, passa el millor de la seva vida, magnífica i transcendental des del punt de vista científic, estudiant l'anatomia del sistema nerviós, ensenyant anatomia del sistema nerviós, contribuint amb el seu germà, l'eminent Lluís Barraquer, a orientar la labor preparatòria del neuròleg, fins aleshores desconegut o no apreciat suficientment a Catalunya. La histologia i la histopatologia del sistema nerviós fou un nou estímul per a l'infatigable treballador de laboratori. Llàstima gran que una experiència anatòmica tan dilatada, unes recerques de tants anys, un material tan complex, un esperit d'una finor tan excepcional, no hagin pogut ésser recollits o interpretats en unes publicacions monogràfiques o de recopilació! Moltes preparacions anatòmiques, anatomopatològiques i histològiques del mestre Barraquer poden ésser estudiades i admirades, però, al Museu privat conservat pel seu fill i deixeble predilecte, Ignasi Barraquer. El record de les virtuts docents i d'investigació impregna, encara, per sort dels vius, les activitats científiques i culturals de companys d'lectíssims.

Emili Sacanella, uròleg pràctic molt ben situat als seus temps de professió, autor de contribucions apreciables, així diagnòstiques com terapèutiques, professor d'urologia i d'anatomia, fou un dels metges més entusiastes del sistema nerviós, l'estudi macroscòpic del qual el subjuguà anys i anys, realitzant per això les seves especials condicions de didacta, un ensenyament universitari molt valuós des del punt de vista del cúmul de dades i de l'estímul de les pràctiques de dissecció dels estudiants. Parlar d'anatomia nerviosa a la Facultat de Barcelona és portar als llavis el nom d'En Sacanella, mestre d'una sistemàtica i d'un virtuosisme poc corrents.

Jaume Pi-Suñer, també de molt illustre família en la Medicina catalana, "magister" de cos enter, el geni i l'exemple del qual trobem ben dibuixats en la trajectòria brillant de l'Escola fisiològica barcelonina, dirigida actualment pels seus deixebles, els professors Pi-Suñer i Bellido, fou